

Andrej Kurejcsik

INSULTED. BELARUS(SIA)

Dráma

#insultedbelarus #supportbelarustheatre

Fordította Patkó Éva¹

A dalszöveg fordítója Demény Péter

Szereplők

BÁCSI

KAMASZ

ÚJONC

OPTIMISTA

RAGADOZÓ

HALOTT

KONFORMISTA

I. FELVONÁS

1. Jelenet

BÁCSI: Én gyűlölöm a színházat. Soha nem vonzott. Hülyeség. Mizéria. Mondják meg nekem, mire jó? Szórakoztatás, vagy mi? Felnőtt emberek grimaszkodnak, mutatják a csupasz feneküket, és nevetnek? Hi-hi-hi, ha-ha-ha. Értelmes ember így nem viselkedik. Hazugság az egész. Hamis. Ripacséria. Naplopó társaság! Nézzék ezeket a kezeket, lábakat! Ezekkel mezőt lehet szántani. Traktorra ülteted, és tíz hektárt megművel... egy nap alatt. Még többet is. És ezek a nők – nektek gyerekeket kellene szülni... borscsot készíteni. Az állam támogat titeket, ti meg hasznosak lehettek. De mi jó származik abból, ha valaki kipingált arccal riszálja a fenekét valami színpadon?

(szünet)

Mit mondjak, férgek. Ezek egytől egyig férgek. Az alja nép. Árulók. A tenyeremből csipegetnek, aztán megmarják a kezét, ami etette őket... A csöcsömből táplálom őket, ők meg... Árulók.

¹ A fordító megjegyzése: John Freedman angol és Raluca Rădulescu román fordítása alapján dolgoztam, a szerzővel konzultálva a felmerülő kérdésekről.

Falun ezért nincs színház. A falusiak nem nyelik le ezt a szart. A parasztok... ők a föld emberei. Tiszták. Nem lehet őket átverni. Falun galériák sincsenek. Elég, ha valaki kinéz az ablakon, és szépet lát, nincs szükség festményekre. Egyáltalán, hogy lehet az ilyesmit festészetnek nevezni? Egy gyerek is tud ilyet rajzolni. Chagall-shmagall.² Fizethetsz érte harminc-, negyven-, akár százmilliót, egy gyerek akkor is tud ilyet rajzolni.

Az ablakból mi almafákra láttunk, meg egy rétre, ott legeltek a kolhoz lovai. Az egy nemes állat. Nem tudom miért, de egész életemben vonzódtam a lovakhoz. Csendesek és alázatosak. Inuk szakadtáig dolgoznak. Nem követelőznek. A kanca néha harcias, de egy fejbe kólintástól rögtön lenyugszik... Ezért tesznek neki szemellenzőt, és akkor tűzön-vízen keresztül megy. Hűséges fajta... Mint egy ország népe. Igavonó. Hűséges. A tenyeredből eszik, fel se néz. Néha a lovak országáról álmodom! Közös nyelvet beszélénk. Pár zabszem, néhány ostorcsapás, és nekem dolgoznának, engem szeretnének...

2. Jelenet

OPTIMISTA: Minden megváltoztatható! Minden! Csak akarni kell, és minden jóra fordítható. Ezt üzenem, ez az én mottóm. Konkrétan is, mint egy üzenet: csörr, csörr! Ezt üzenem a világ-egyetemnek. Imádok üzeneteket küldözgetni az Univerzumnak. Mert az Univerzum válaszol. Ez olyan vagány! Pozitív hozzáállást akarsz, Léna? Tessék, Léna, minden pozitívum, amit csak kívánsz, a tiéd!

Én grodnói vagyok. Grodno a fehérorosz Nyugat, vagy ha tetszik így, a fehérorosz Európa. A háború előtt ott lengyelek éltek. Egész csinos város volt, nagyon régi. Aztán szovjet lett és kopott. Most még a lengyelek is eltájták a szájukat, hogy milyen szép városunk lett, mert meg akartuk csinálni, és megcsináltuk! Vagy itt van a manikűröm: régen csak gyöngyházfényűre festettem, szégyelltem a kirívó színeket. De most kifestettem: fehér, piros, fehér. Csinos színkombináció. Fehér, piros, fehér. Divatos. Az országunk zászlaja.

Különben ez az esküvői manikűröm. Jaj, azt hittétek az én esküvőm? Nem-nem, én még szabadúszok, várom az ajánlatokat. Szereplővologatok. Csak viccelek. A nővérem esküvője, Mása. Már 21 éves, úgyhogy férjhez mehet. Nagyszerű lány, örülök neki. Univerzum, te szeretsz minket! Augusztus 9-re tűzték ki az esküvő napját, vasárnap, szupernap. A pasija nagyon laza, ukrainai. Jó magas, atlétatípus, mindennap kocog. És persze tök jól néz ki. Naná, hogy irigykedem. Az ukrainai csávók olyan jóképűek! Imádom Lvovot, mintha a szülővárosom lenne. A kávé, a csokoládé! Ott nem félek bemenni az olyan excentrikus kocsmákba, mint a Masoch vagy a Kryjivka.³ Bárcsak az egész világ Lvov lenne!

Az esküvő miatt kértem, hogy hagyjanak ki a kilencedik szavazóköri megfigyelői közül. Megbeszéltem egy lánnyal, hogy helyettesít. Amúgy sem engedtek be, azt mondták, a koronavírus miatt. A megfigyelőket nem engedik be. Mindenki mást persze igen, de a megfigyelőket nem. Úgyhogy kívülről néztük. Igaz, hogy papírral leragasztották az ablakokat. Nagyon vicces, mert minden más ablakon átlátni, csak a számlalóbizottság ablakai voltak leragasztva. Nagyon béna. Úgyhogy mi a szavazókat számoltuk. Hogy hányan mentek be szavazni. És volt-e fehér karkötőjük?⁴ – ez változás jele. És nem stimmelt. Mi harminc embert láttunk bemenni, és ők 126-ról beszélnek. Ez hülyeség. Tévedés. Hogy lehet ekkorát csinálni?

² Marc Chagall (1887–1985), festőművész, a mai Fehéroroszország területén található Vitebsk tartományban, Lioznában született.

³ Masoch – Leopold von Sacher-Masoch Lvovi (leMBERGI) születésű íróról elnevezett kávézó, ahol szexuális kínzószerszámok vannak kiállítva. Kryjivka – az ukrán felkelő csapatok utolsó búvóhelye, mottójuk: A harcot folytatjuk!

⁴ A fehérorosz tüntetők gyakran hordanak fehér színű ruhadarabot, kiegészítőt vagy karkötőt a tüntetés iránti szolidaritás jeléül.

3. Jelenet

HALOTT: BATE⁵ győz! BATE a bajnok! Minden város tudja! Mindenki tudja! Mi vagyunk a drukerek, a fanatikus gyerekek, a frászt hozzuk rátok, beszarik! Mit nézel, faszfej? Kérsz egy seggbe rúgást?

Bocsi, túllőttem a célon. Ez már a mérkőzés után volt. Jó meccs volt – főként a fekete pólós ultrásoknak. Látod az orromat? Kétszer törték el. És ez a sebhely, ezt a dinamósoktól kaptam, egy zászlórúddal ütöttek. Harminc varrás. Tiszta vér voltam... és mekkorát piáltunk velük azután. Haverok! Menők vagytok, haver, szeretlek titeket! Az ellenséget tisztelni kell... Bunyózni akarsz? Bunyózz! De igazságos legyen. Gyereket nem ütünk. Csajokat nem bántunk. Nem támadunk ketten-hárman egyvalakire. Rendőrt nem hívunk! És ami a legfontosabb, ha elkapod az egyiket – utána ne vágj fel vele... ezen túl meg azt csinálsz, amit a szíved diktál.

(szünet)

Nem úgy, mint ez a mi bajszosunk... Semmi bajom, ha valaki felvág az erejével. De igazságosan harcolj, seggfej! A hájas pofáddal ott tátogsz a tévében, a töketlen embereid meg dicshimnuszokat zengenek a füledbe. Hagyjál mást is labdába rúgni! S aztán az asztalra borítod a szavazatokat – nesztek elfajzottak, szabadkőművesek, számoljátok meg, milyen sok szavazatot kaptam. Számold meg te, és fogd be a szád. Minden szavazatért felelősséget vállalok. De nem! Ez a patkány az asztal alól bújik elő, és hátba szúr. Bárki ellene van, vagy fel meri emelni a tekintetét, börtönbe küldi. Mondok egy viccet: a 26 év alatt egy becsületes ember se szállt szembe vele – mi mind bűnözők vagyunk, tolvajok, huligán banda. Elegem van! Komolyan mondom, hányingerem van tőle. 26 év... Pontosan ennyi éves vagyok. Napra pontosan. Egész életemben imádtam a focit, és teljes szívemből gyűlöltem ezt a faszfejt.

4. Jelenet

KAMASZ: Megállás nélkül counter-strike-oztam. Na jó, nem megállás nélkül, mert nem volt szabad sokat játszanom, de én a takaró alá dugtam a laptopot, és ott folytattam. Később abbahagytam. A Counter-Strike-ot. Mert rákattantam a Dotára. De apám szólt, hogy elveszi a laptopomat. Faszomba! Európa utolsó kibaszott diktátora. Minden gyerek ezt játssza, nem nagy ügy. De ő: te olyan akarsz lenni, mint ezek? Mint ezek a tökkelütöttek? Mit képzelsz? A fenébe, apa, a többieknek miért szabad játszani? Ő meg felteszi a régi lemezt, hogy régen a fiatalok igazi emberek voltak. Hogy az Ifjú Kommunista Liga, az építész egyetemistabrigádok, hogy élvezték a katonás felvonulásokat, és Afganisztánban egész falvakat védtek meg az ellenségtől, és teheneket fejtek, és itták a gőzölgő friss tejet... Gyűlölöm a friss tejet, nedveskutyaszőr-szaga van, rögtön hasmenésem lesz tőle. Nem bírom már hallgatni a történeteit. A Szovjetunióról. Életemben nem éitem a Szovjetunióban! 16 éves vagyok! Semmi érdekes nem volt benne, internet sem volt, okostelefon, tablet, még egy rendes filmet sem lehetett megnézni. Tehenet fejtek, és vedelték a vodkát, ezt csinálták a Szovjetunióban.

Még mindig nyomom! Vasjától kaptam egy laptopot, azon játszom. Titokban. Hogy boszszantsam. Vaszja az egyedüli barátom. Nemsokára betölti a 32-t. A kését 10 méterről egy nyúl szeme közé vágja. Vagány fickó. A testőröm.

Még Spicli sem tud erről, vagyis Larisza Nyikolajeva. Ő gondoskodik arról, hogy ne lógjak. Ő kíséri el iskolába, utána meg haza. Besúgó, undok, mindenhova odadugja az orrát. Tudom, hogy rendszeresen ellenőrzi a mobilomat, és beszámol apának. Mielőtt elindulunk, meg kell hogy mutassam neki az aznapi házit. Megmondja a tanároknak, hányast adjanak.

⁵ BATE – a fehérorosz futball-liga vezető csapata, ejtsd: bah-teh.

A pedagógus! Spicli Larisa. Egyszer kihallgattam őket. Apa azt mondta, hogy szükségem van a női gondoskodásra. Mintha nem lenne anyám. Úgyhogy, Larisa, bizonyos értelemben te leszel az anyja.

De hogy legyen valaki más az anyám? Néha azon gondolkodom, vajon szeretem-e? Úgy értem, elvégre a fia vagyok. Kötelességem szeretni őt... Kötelesség. Mindenki le van neki kötelezve.

5. Jelenet

RAGADOZÓ: Az ágyban nem teljesít valami jól. Próbálkozik, nem mondom. Sikongat, meg dobja magát... de ez nem valami sok. A mi luhanszki kurváink, na, azok kihozzák az állapotot belőled! Csuromvizes leszel, mint egy gőzfürdőben. Jéggel kellett lecsillapítsam! Értitek. Az ajkuk, mint a biciklikerek, ilyen! Mása ő olyan fehérorosz ... A fehérorosz csajok kicsit visszafogottabbak. Kicsit mintha tartoznál nekik valamivel. De Mása csinos. Fehér fogak. Ápolt külalak.

De rám számíthatsz. Nálam minden úgy működik, ahogy elő van írva. Most már... Mert volt egy rázósbabb időszak, amikor hol felállt, aztán már nem állt fel. A kiképzésen történt, és ott volt ez az orvos, azt mondta, hogy feszültek az idegeim, azért van. Egyértelműen azért. 2014 feszült év volt, nagy örület. Azt hittem, nekem annyi. Kanalazhatom a moslékot egy alumíniumtálból még tizenvalahány évet. És minek? Hogy megvédjem az állam fundamentumát! Hogy harcoljak a fasizmus ellen. De hál' istennek kis csoportokban a legénység minden tagja, hogy is fogalmazzak finoman: elhúzott onnan a picsába. Kemény osztagunk volt, vadállatok egytől egyig: Lijoka, Gomba, Zöldes, Borsó, Nicskó... Páran Kemerovóban⁶ kötöttek ki, mások Vlagyikavkazban⁷, pár tiszt egyenesen Moszkvába került, mások pedig itt landoltak. A szovjet Fehéroroszországban. Európában. Itt kaszinók is vannak. Tisztaság van. Jók a fizetések. A csajok meg... Itt ideológia van! Tisztán látni mi a jó, mi a rossz! Feketén fehéren. S ez így van rendjén. Persze vannak hátulütők is. Említettem már a csajokat...

(szünet)

Sok időnk nem volt lakodalmat tervezni. Augusztus 9., ezt választottuk. Kimenőt kértem, de esküszöm, megéreztem... Ezért még megfizetünk. A gyomrom kavargott. És, basszus, megint nem állt fel. 2014 telén jártam még így Kijevben... Mindenki büszkén vonult az utcán, nyomta a kemény dumát. A szélsőjobbosok már közel voltak. Meg voltak számlálva a perceik ezeknek a banderitáknak⁸. Feltöröljük velük a Majdan teret, egyenként lőjük ki őket... az erősítés már útban volt. Tíz osztag Moszkvából. Putyin bá nem hagyja cserben Janukovics bát. De én érzem, hogy ennek nem lesz jó vége. Pokoljárás lesz. És most is ugyanezt érzem. És még hátravan az a kibaszott nászéjszaka...

6. Jelenet

ÚJONC: A finom, ízletes fasírtához sok zsír kell. Mert ha csak vörös húst használsz, száraz lesz. Az én receptem: darált marhahús, darált disznóhús és egy adag disznózsír, huszonöt deka. Lehet szalonnával is helyettesíteni. Ledarálom az egészet, hozzáadom a hagymát, fokhagymát, fűszereket... hagymaport is lehet használni. Már rég nem készítettem. Pedig Szerjozsa

⁶ Nyugat-szibériai orosz város.

⁷ Orosz város a Kaukázus lábánál.

⁸ Az ukrajnai oroszbarát zavargások a kijevi Majdan téren kezdődtek 2014 februárjában. Az oroszok és az oroszbarát kormány *banderitaszoknak* nevezte a lázadókat. Az elnevezés Sztjepan Bandera nevére utal, akinek vezetésével 1941-ben kikiáltották a független Ukrajnát. Egyesek az orosz befolyás ellen harcoló nemzeti hősként tartják számon, mások gyilkos banditaként.

imádja a fasírtomat. Tízet is meg tudott enni, egyszerre tízet. És a gyerekek is. Szergej... néha dühösen jön haza a körútjairól. Mindent lefilmmez: a nyomort, a fejetlenséget, az emberek fájalmát. Ő blogger, és az emberek elmesélik neki a kendőzetlen igazságot, és ilyenkor mindig azt kérdi tőlem: hogy lehet ilyet? Minden csupa hazugság, az egész ország egy nagy hazugság. Mindenki csak hazudik és hazudik. A tévé egyet mutat, az életben meg teljesen másként van. Én meg fasírttal kínálok, hogy lenyugodjon.

Gyakran gondolkodom mostanság... kikapcsolom a telefonomat, hogy ne hívjanak, se a CNN, se a BCC, se a mieink vagy mások, ne zaklassanak. Fésülködök, egy örökkévalóságig tart, és csak egy dologra gondolok: mire képes az ember, ha szeret?

(szünet)

Régen azt válaszoltam volna, hogy bármire. De ma már nem így gondolom. Bármire nem. Meghalni érte? Ez a legegyszerűbb. Meghalsz és eltűnsz. Nem kell dönten. Meghoztad az áldozatot, odaadtad az életedet, küldetés teljesítve.

De mi van, ha élni akarsz?

(szünet)

Kiért akarsz élni? Érte? Magadért? A hazádért?

A gyerekek gyakran kérdik: mikor engedik ki apát? Anya, te vagy az elnök, miért nem szabadítod ki. Mit válaszoljak? Igen, én vagyok az elnök. És nincs hatalmam. Semmi. A saját sorsom felett sem.

7. Jelenet

KONFORMISTA: 37 éve vagyok a pályán. 37 év. 5 kitüntetést kaptam a tanügyi minisztériumtól. Színarany pecsétes. Négy különböző miniszter írta alá. Az egyik felterjesztett az elnöknek az Év Legjobb Tanára címre, de valahol elakadt a dolog. Nem számít, nem keseredtem el, mert tudom, az Elnök gondol ránk. Az Elnök mindenkit számontart! Tanárokat, fejőasszonyokat, nyugdíjasokat, mindenkit. Képzeltetek, mekkora feje lehet, ha mindenkit észben tud tartani. Mekkora agy! Valahányszor eszembe jut a feje, csak fogom a fejemet. Kérdek is a diákoktól, miért ezeken a kütyükön lógtok, meg a Májkráfon? Az Elnök mindig gondolkodik valamin. Mindig problémákat old meg. Semmi nem kerül el a figyelmét. És azért teszi, hogy nektek, ti hálátlanok, jobb életek legyen. Hogy biztonságban éljétek. Tankönyveket ad nektek, nekünk meg fizetést, munkát... Nézzétek, micsoda épületeket húzott fel, mennyi virágot ültetett... Fellőtt az űrbe egy Szputnyikot, mindent megtesz, hogy ti nyugodtan tanulhassatok. És ti? Nincs bennetek egy csöpp lelkiismeret! Ezen a nyáron kítűzte a népszavazás időpontját. Miért nyáron? Vakáció van. Mindenki a kis dácsájában nyaral. Paradicsom, görögdinnye. És a dácsa! Persze minden felelősség ránk hárult, a tanárookra. Már nem bírom! Le kellett volna fűjni az egészset. Mekkora képtelenség ez a népszavazás! Mi az eredménye? Vadbarmok: Trump, Porosenko, Jelcin.⁹ Nélkülük is teljesen világos, hogy mi kell a népnek. Egyetlen dolog – stabilitás. És mi a stabilitás? A Főnök, ő a stabilitás! 26 év, ezzel mindent elmondtam. A stabilitásról. És maradjon is így. Négy évem van még nyugdíjig... A mi iskolánkat kirakatba lehetne tenni. Az Elnök fia is idejárt.

Én csak a fiatal tanárok miatt aggódom. Mi lehet a fejükben? Bedőlnek a nyugati propagandának. Hogyan fogjuk megszámolni a szavazatokat? Mindig mondom nekik – azt kell tenni,

⁹ Donald Trump – az Amerikai Egyesült Államok elnöke 2017–2021 között. Petro Olekszijovics Porosenko – Ukrajna államelnöke 2014–2019 között. Borisz Nyikolajevics Jelcin – Oroszország első választott elnöke 1991–1999 között.

amire a hazának szüksége van. Nagyokosok. Vannak felettetek nálatok okosabbak. Munkát akartok? Akkor tanítsatok, nektek ez a dolgotok. A népszavazás pedig kötelesség – a stabilitás érdekében. Megmentjük a kormányt, cserébe megjutalmaznak. Isten úgy rendelte, hogy ötször voltam szavazóbizottsági elnök az iskolánkban. Megtettem mindent, amit meg kellett tenni. Az előírányozott eredmények szerint. És mindenki megkapta a jutalmát. Nem szeretem ezeket a megfigyelőket. Mit akarnak olyan nagyon megfigyelni? Hm? Mikor a számok mind itt vannak, a fejemben. Az idegeimre mennek.

8. Jelenet

ÚJONC: Hova beszéljek? A kamerába? Rendben. Óh. Most... *(szünet)* Halló! Svetlana Tyihanovszkaja vagyok, államelnökjelölt. 37 éves vagyok. Poleszjében születtem. A Maziri Állami Pedagógiai Egyetem filológia szakán diplomáztam. Anyanyelvi szinten beszélem a fehéroroszt, az orosz és az angolt. Soha nem vonzott a karrier. Elsősorban feleség és anya vagyok. Otthonteremtő. Ehhez értek a legjobban. A politika soha nem érdekelt. Én elégedett voltam az életemmel.

A férjem, Szergej Tyihanovszkij egy éve elindított egy projektet, a Country For Life-ot, és ennek köszönhetően sokféle emberrel találkozott. Ők meg elmesélték neki a Fehéroroszországhoz fűződő aggodalmaikat, érzéseiket és gondolataikat. Meséltek a nehézségekről, és megosztották a férjemmel álmaikat egy szabad és virágzó országról. A legjobban az lepett meg, hogy az emberek, akik a blogunkban megjelentek, börtönbe kerültek. Mi történik itt?! Hogy lehet napirendre térni ilyen igazságtalanságok fölött? Ezért, amikor a férjemet eltiltották, hogy induljon a választásokon, úgy döntöttem, hogy átveszem a helyét, és győzni fogok. Megtorpantam? Nem? Nem is hiszem, hogy ezt mondom. Győzni fogunk! Magam miatt, a férjem miatt, mindnyájunkért, a gyermekeinkért. Mint feleség és anya azt mondom, hogy egy mindenkiért, mindenki egyért. És azt akarom, hogy ez ne csak a családban legyen így, hanem az egész országban. Azt mondják, egy nő nem lehet államelnök. Ez nem igaz! Senki nem állíthat meg egy nőt, aki a családjáért harcol, és senki nem állíthat meg egy népet, aki igazságot akar.

RAGADOZÓ: A fene a pofájukba! Ezt jól megszervezték! Kilencedikén szolgálatba hívtak. Kilenc, tíz és tizenegyedikéről minden kikérőt visszadobtak. Minden vakációt. Mindenkit behívtak. Mondom a parancsnokomnak, nekem aznap van az esküvőm, két hónapja tervezzük már. És azt válaszolja: Hülye vagy? Ha meghalsz, akkor is itt kell lenned. És a szemembe néz... Te hülye vagy? Nem, nem vagyok hülye. Rögtön felhívtam Mását. Mondom neki: Másenyka, az esküvő el van baszva. Hív a kötelesség. A munkám az első, Mása. Direkt telefonon hívtam, hogy ne az arcomba kiabáljon meg sipítson... Hogy jönnek a rokonok Lidából, hogy az anyja már kifizette vendéglőt, és hogy milyen férfi vagy te? Hát megigérted! A faszomba, ha nem érti, hogy mi a haza iránti kötelesség, akkor mit mondjak? Fehéroroszországot szolgálok. Lukasenót, ő az én főparancsnokom. Magyarán, mi azt tesszük, amit ő mond... A politikai vezérigazgatónk vagány csávó. Minden szava felvillanyoz. Telitalálat. Halál az ellenségre. Lengyelek, ukránok, litvánok, ők ellenség. Az oroszok nem ellenség, de be akarnak kebelezní. Tehát ők is ellenség. De testvérek is. Meg ellenség. Az ilyesmi előfordul. De előbb az oroszok segítségével kinyírjuk a főellenséget, a nyugati nyápicokat és a Majdan téri örülteket. A rusz-kikről majd később gondoskodunk. A Főnök nem hagyja őket basáskodni. Akkor sem, ha kinevezik orosz kormányzóknak.

A faszomba, megint hív Mása! Szia, nyugi, nyugi... Ne sírj! Tudom, hogy terhes vagy. És akkor mi van? Később tartjuk meg... Csak visszaszorítjuk őket. Darált húst csinálunk belőlük! Igen, vigyázok magamra, vigyázok. Látnád, milyen felszerelést kaptunk, Másenyka. Moszkvai

szállítmány. Menő cuccok – imponáló. Csak ne lenne ez a kánikula... Páncél, sisak, maszk és lábszárvédő... Mit szólsz? Ilyen cuccban egy-két nap alatt megtisztítjuk az országot. Nem semmi...

KAMASZ: *(kiált)* Apa! Apuci! Miért nincs internet?

BÁCSI: *(visszakiált)* Kolja, épp interjút adok! Dima Gordon¹⁰ bácsi van itt Ukrajnából... Ne is törődj vele, Dima. Az apámról kérdeztél. Igen, azt hiszem egyszer láttam őt, amikor meglátogatott. Emlékszem, hogy eljött... Homályos emlék, de egyvalami tisztán megmaradt, hogy nagyon, nagyon magas férfi volt. Két méter.

Elemi iskolás koromban a rendőrség nyilatkozatot íratott velem. Volt egy iskolabandánk, padokat borítottunk fel... *(Gondolkodik.)* De ez nem érdekel téged.

KAMASZ: Ha nem kapcsolod vissza az internetet, én leszek a következő elnök!

BÁCSI: Viccmester. Még gyerek, mit vársz tőle? A házamban ő az ellenzéki vezető. Mondok neked valami igazán érdekes dolgot, Dima. Tapasztalatból mondom: az ember nem lesz elnök, hanem elnöknek születik.

OPTIMISTA: F-e-e-e-né-bel! Minek csináltattam körmöket, frizurát meg szőrtelenítést? Minek vásároltam ezt a ruhát? 367 rubel. Két havi ösztöndíj. Lemondták az esküvőt. Romkának dolgoznia kell. Kiderült, hogy Romka a rohamrendőrségnél dolgozik. Pedig ukrán. Azt hittem, hogy csak milicista... tudod, forgalmis vagy valami polgárőr. Kiderült, hogy rohamosztag. Végül is, nem számít... Majd új Fehéroroszországban lesz az esküvő! Az még jobb! Nézd azt a sok embert ott, sorban állnak, mindegyiken fehér karkötő. Univerzum! Mi vagyunk a többség.

KONFORMISTA: A mi bizottságunk le van zsírozva. Rajtam kívül van még két alelnök: Krisztalina Szergejevna és Lidia Mihajlovna, azonkívül Igor Nyikolájevics, a gondnok és az alsóbb osztályok tanárai. Mindenki figyeljen ide! Kiadom az utasításokat. Jól figyeljetek. A következő számokat kell megjegyezni. Ezek szerint számolunk. Veszel egy szavazólapot, és megmutatod a jobb oldalon ülőnek. Az én jobbomon Lidia ül. Megmutatom neki és ráteszem a stócba. 206 szavazólapot kell egymásra raknom. Krisztalinának 1361 szavazólapja lesz, ez a Lukasenko elnöké. Jegyezzétek meg mindegyik jelölte, és pontosan annyi szavazólapot tegyetek a nevéhez. Ami ezen felül megmarad, semmisnek tekintjük, nem számoljuk. Érvénytelenítjük és kész. Kaszatrovna kisasszony, mit számít, hogy jöttek ki ezek a számok? Ott fent kiszámolták. A te harmincvalahány éves agyad nem tudná így kiszámolni... Figyelem, ezt kell megjegyezni: Tyihanovszkaja 206. Nem kell leírni, csak memorizálni! 206. Alekszandrj Grigorjevics Lukasenko 1361! Dmitrijev 52. Kanapatszskaja, jaj, hogy utálok a pófáját! 73. Cseracszen 39. Mindenki ellen 100. Szép kerek szám – százan mindenki ellen. Érthető? A különleges képességekkel megáldott kollégákra való tekintettel megismétlem...

HALOTT: Láttam egy zombifilmet. A zombik átvették az uralmat a Földön. Mint itt, Fehéroroszországban. Veszel egy jó vastag magazint, a karodra tekered, és odaragasztod – kész is a karvédő. Próbáld ki, üssél rá egy gumibottal. Furán néz ki, de megvéd. Nem fogja könnyen feladni. Magasról leszarja, hogy nyert vagy veszített a választásokon. A hatalmat nem adja. Foggal-körömmel ragaszkodik hozzá! Csikorog a foga, de nem adja fel. Neki hatalma van, semmi más. Az ujjai bekétkültek, a keze reszket, de ő kitart. Azt mondta, inkább meghal, minthogy lemondjon. Aztán átadom a hatalmat a fiamnak... Mekkora baromság! Nem tudom, vigyek-e botot? Rögtön kiszúrják... Különben is, a mi forradalmunk *békés*. Az emberek zseblámpával és virággal vonulnak... És ölelgetik azokat a balfaszokat. Énekelnek nekik. Ezek a lányok nem normálisak. Ezeknél a barmoknál meg gumibot van, gránát, harci fegyver,

¹⁰ Dmitry Gordon ukrán tévés, újságíró és énekes, aki a szélesebb közönség számára a *Dmitry Gordon látogatása* című műsorral vált ismertté. 2019 óta magas tisztséget tölt be az Erő és Becsület pártban.

a szemük vérben forog. A Führerüket védik. Leszarják a virágaitokat. A fiúk a kerületből mind jönnek, minden drukker, a mieink. Megvédjük a szavazatainkat... BATE a bajnok! Minden város tudja! Mindenki tudja! Mi fanatikus ultrák vagyunk, a frászt hozzuk rátok, beszarik!

9. Jelenet

RAGADOZÓ: Most már megnyugodtam. Nagyon kemény tartalékosokat küldtek. Udvarias fiúk. Kérem az egyiket, hogy hívnak? Renat. És a családneved? Neeeee. És mosolyog. A családneveket otthon hagytam. Renatyik, te hol voltál, amikor a Majdan téren a banderiták golyóit kicselezték? A fickó nevet. Hófehér fogak. Ne aggódj, tes'vér. Lélegezz mélyet. Ma este bevesszük a várost.

OPTIMISTA: Mása, Mása, ne aggódj! Elképesztő híreim vannak! Tyihanovszkaja nyert! Számoltam a karkötőket! 1421 csillogó fehér karkötő. És alig több mint 2000 ember van a szavazóközvetben. Te tudod, hogy ez mit jelent? Mása! Óriási fölénnyel győzött! Új Fehéroroszország lesz. És női elnök! Ez milyen vagá-á-á-ány!

KONFORMISTA: Melyik hülye töltötte fel az internetre a szavazatszámllálási próbát, amit tartotunk? Nézz a szemembe! Szvetlana, te voltál? Katszjarina, te tetted fel? Kaszatonava... Óh, Kaszatonova, te azt hiszed, ez vicces? Ez állambiztonsági titok! Minket bíztak meg, hogy az állam érdekeit képviseljük, megbíztak bennünk! Bizalom! És ti?! Látjátok, miket írnak az emberek? Itt van a YouTube-on: Júdasok! Börtönbe veletek! Csalók! Hamisítók! Húsz évig nem hamisítottunk, és most hirtelen – hamisítók... Megszegték a törvényt! Négy évem van még nyugdíjig. És nem vagyok hajlandó lemondani az igazgatóságáról. Az Elnök is jól teszi, hogy nem mond le... a pozíciómat a végsőkéig meg kell tartani! A vérünket adtuk érte! Ezek a szavazati lapok – kényeskedés, semmi több. Rendben, írjátok be a számokat, amiket jegyzőkönyvbe vettünk. Tűzzétek ki az ajtóra az eredményeket, akinek nem tetszik, nyugodtan felkötheti magát. A rohamrendőrség mindenkit hazakísér.

KAMASZ: Mekkora faszság ez az internet! A fenébe, a rezidencián soha nem szokott gond lenni... A fenébe is, apa. Miért vágta le mindenhol a netet?! Minden játékom online megy. A Dota lefagyott. A Tankok lefagyott. Apa azt mondja, az ellenség műve. Merkel hackerei miatt vagyunk offline. Aztán meg hallom, hogy a bátyám szól, hogy üssék ki teljesen a Telegram applikációt kínai jelzavarókkal... A bátyám apám jobbkeze. Apám rábízta a belbiztonságot. Mert nem bíztam meg másban. Gyűlöli az alattvalóit. Azt mondja, hülyék, és mindent összekavarnak, de legalább hűségesek. Mindig a helyzet magaslatán kell lenni – ha nem nehezít meg a dolgukat, elkényelmesednek, és élve megesznek. Azt akarja, hogy a bátyám legyen az én jobbkezem, amikor majd elnök leszek. Mint egy vezér. Mondom neki, apa, vegyük sorra a dolgokat, először te, aztán Vitya, én majd azután következek. Valamiért nagyon megharagudott.

KEZDŐ: Szerjzsa, hallasz engem? Hallod a hangom a falon keresztül, Szerjzsa, Szergej... Hallasz engem, szerelmem? Nyertünk, Szerjzsa, nyertünk.

BÁCSI: Legyen vége egyszer s mindenkorra ennek az egésznek. Senkit ne kíméljete. Reggelre rend legyen ebben az országban!

OPTIMISTA: Várjanak... Nálam teljesen másképp állnak a számok, igen. Ez sehogy sem talál... Hogy lehet ez?

HALOTT: Nekünk annyi-i-i-i!

KONFORMISTA: Én innen ki nem megyek. Nem megyek ki! Nézzétek azt a tömeget, ezek szédnek minket! Banderiták! Melyik hülye tette fel azt a videót a netre?! Az menjen ki, amelyikötök feltette! Én nem megyek...

RAGADOZÓ: Renatyik, kísérd haza ezt a nénit. Félelmében bekakált. Kikozmetikázta az eredményeket, de közben ő is mocskos lett. Az ilyesmi megtörténik. Most meg fél, hogy széttépik a „szavazók”.

HALOTT: Szégyen! Szégyen! Szégyelljétek magatokat!

OPTIMISTA: Hogy írhattak ki ilyesmit, mikor mi megszámoltuk a szavazókat. Ti is láttátok... ez... hazugság.

(Gránátrobbanás.)

II. FELVONÁS

10. Jelenet

BÁCSI: Minszk lakosai, köszönöm nektek! Köszönöm, hogy fél évszázada velem túrtok, pedig én vidékről érkeztem közétek! Köszönöm Putyin elnöknek, hogy gratulált a győzelméhez! Elvégre egy a szülőföldünk Bresztől Vlagyivosztokig...

HALOTT: Börtönbe Lukasenková! Tuszkoljátok rabszállítóba! Vesszen! Menjen! Mondjon le!

BÁCSI: Majd én válaszolok neki... Tedd el a telefont! Nem ütlek meg, még... Hamarosan elszámolunk veletek egytől egyig. Nem adjuk nektek az országot!

RAGADOZÓ: Kapjuk el ezt az eltévedt báránykát is! Állj meg, ribanc! Állj meg! Ficánkolsz mi, baszom a csőrödöt! Tekerd hátra a kezét... Ellenállsz? Adj a pofájára!

OPTIMISTA: Választási megfigyelő vagyok.

RAGADOZÓ: Ezt figyelj meg, tehén. Fogd be a pofád, és irány a rabszállító...

OPTIMISTA: Nem tudok ilyen gyorsan menni... magassarkúban vagyok...

HALOTT: Jönnek a dinamósok! És a traktorgyáras fickók! Hé, haver! Faszomba, na most ki kit intéz el...

RAGADOZÓ: Hülye picسا. Választási megfigyelő fehér ruhában és magassarkúban? Prosti vagy te, nem megfigyelő. Kurva ribanc. Mindenkit leszopsz ma este. Megértetted? És ha akad egy is, akinek nem jó, a seggedbe dugom ezt a botot. Élvezed, ha seggedbe dugnak?

HALOTT: Hé! A lányokat nem bántjuk! Faszfejek...

RAGADOZÓ: Renatyik, ezek sokan vannak. Túl sokan. Dobj egy gránátot. Szuper! És most jöhet pár golyó! Ne a lábukat! A hasukat! Hadd legyen hosszú a felépülés...

KEZDŐ: Szentséges Isten, mi lesz velünk? Ez háború. Ez polgárháborút csinált. Ezek lövöldöznek... vaktában lőnek. Nem lövethetsz bele a saját népedbe. Felszólítom az egész világot, hogy lépjenek közbe, és állítsák meg ezt példátlan erőszakot!

HALOTT: Nőket ütöttek. Lányokat, asszonyokat. Verték őket. Mindenkit. A gránát füstje vastag, csípős. Fájdalmas. Akit értek elkaptak, a földre teperték és verték... Mi ultrák vagyunk, de

így soha nem vertünk el senkit. Bakancssal rugdosták a nőket, bottal ütötték a gyomrukat, ökölrel verték az arcukat... Ez nem csak sima verés... A lányok sikoltoztak, hogy ne, ne, de ők nem hagyták abba! Akkor a mieink élőláncot alkottak, és elkezdődött...

KONFORMISTA: Rendben van, rendben van... Jó lesz! Volt már ilyen, és elmúlt, most is le fog csitulni. Kicsit randalíroznak, verekednek, aztán lenyugszanak. A tanárok megértik az ilyesmit. Minden rendbe jön. Anyuka itthon van, kislányom... Miért nézel így rám? Kicsi szívem, mi a baj?

KAMASZ: Vaszja golyóálló mellényt adott rám. Minek ez nekem? Valami játék?

OPTIMISTA: A körmöm beszakadt... Fehér, piros, fehér. Talán az ujjam is. Nem tudom mozgatni. Fáj... Mindenem fáj... És a számban valami vas. Fémes íz. Egy rabszállítóban ülök, sokan vagyunk itt, és arra gondolok, hogy nem kellene összegyűrni a ruhámat. Sok pénzbe került. Ne haragudj, nem hallom. Ki vagyok? Mi a nevem? Fricskának szólítottátok? Nem hallom...

HALOTT: Hat lányt mentettünk meg! Hatot! Az igaz, hogy elvesztettünk pár fiút, az istenverték kirángatták őket az élőláncból, és elvonszolták őket! Fiúk – a BATE legyen veled! És a vas-tag magazin bejött. Teljes erejükből ütöttek. Ha nincs a karomon semmi, eltörök a csontjaimat. A fejemről ne is beszéljünk. A védősisakjára purhabot fújtam... és jól megrúgtam. Hat métert repült a faszfej. Aztán megjelentek a mieink... Kábé ötvenen. Igazi úriemberek. Úgy üvöltöttek, mint egy Barca–Real-meccsen. Belesüketültem. Csak bakancstalpakat láttunk. Az egyiknek ráhúztam egyet a seggére. Azt hittem, le fog esni. De nem, még gyorsabban futott... Mindenesetre nem jutottak messzire. Elbújtak egy páncélkocsi mögött. A Főnök tan-kokat küldött az utcákra, kár, hogy nem láttátok – mintha a Mad Maxból jöttek volna.

KONFORMISTA: Nem azért szültelek meg negyvenévesen, hogy most kioktass engem! Azt hiszed, a következő jobb lesz? Minden gyárat bezárnak majd! Mindenért fizetni kell! Hogy én négy év múlva nyugdíjba megyek, és tizenöt éve nem láttam a tengert? Hogy mi nem élünk, és ezért másokat sem engedünk élni? Bárcsak ilyen egyszerű lenne!

BÁCSI: Mindenkit! Mindenkit dobjatok rabszállítókbá! És ha nincs több hely, akkor tornatermek-be vigyétek, stadionokba lökjétek őket! Hogy életük végéig megemlegessék. A hatalmat nem lehet megingatni.

KAMASZ: Apa, mi az a szabadság?

11. Jelenet

HALOTT: *Jönnek a bikák – a szabadság már közel!*¹¹ Hé! Ti! Vadbarmok! Figyeljétek ide! Az én nevem Nyikita Mickevics! Mitskevich!¹² Jól jegyezzétek meg ezt a nevet, mert az, akit így hívnak, nem fél tőletek, fafejek... Ez az én országom! Fehéroroszország az én országom! Ez az én városom! És ez én vagyok, Nyikita Mickevics, kohászatis. Faszomba, nem látok semmit... Csak vér, vér mindenütt. Hányan vagytok? Ezren? Honnan jöttetek ennyien az országunkba? Kit védtek ti? Kit? Egy ruszlit? Egy senkit... egy nagy nulla. Csótány! Egy kövér szarkavaró... Taposd el, meglátod, hogy recseg és vinnyog a talpad alatt. Tapossátok el... Egymás ellen fordít minket. Vérben fürdeti a nemzetet. Gyűlöletet szít. Fájdalmat! Nem kérünk belőle! Halljátok, amit mondok? Vadbarmok! Nem kérünk belőle többet!

RAGADOZÓ: Ezt biztos lefizették. Teljesen biztos! A jenkik vagy a lengyelek. Szervezkedik itt! Be van löve. Faszfej! Egyértelmű! A Főnök is ezt mondta. Lökj ide még egy pirulát. Renatyik, ez

¹¹ Részlet Szergej Mikhalok anarcho-punk fehérorosz-ukrán énekes dalából: https://www.youtube.com/watch?v=UlwA_QeTD9U&ab_channel=mag3105

¹² Mitskevich – az egyik legelterjedtebb fehérorosz családnév.

jó cucc. Feldob és máris ütni akarok, verni, korbácsolni, szétszedni! Sztétverem ezt a fickót... Kurva jó municiót küldtek, fémborítású golyók. Szétszakítják a beleket. Gránátot a lábukhoz, ezek a faszfejek filmeznek minket...

KAMASZ: Apa azt mondta, két repülő áll készenlétben. Az egyiket Nyijazovtól¹³ vette, a türkménisztáni elnöktől. Jó barátok voltak. A saját népe mérgezte meg. A repülőben királyság van: mindig jól megy, a net, és a véce színaranyból van... Ez a nemzetközi reptéren vár, a kisebbik meg a katonai bázison. Spicli lélekszakadva jött, kisírt szemekkel, mint két fényszóró. Magához szorított, mintha az anyám volna, és azt mondta, pakoljak össze, bármelyik pillanatban indulhatunk. Mit pakoljak? Hova megyünk?

OPTIMISTA: Valaki a fülembre ordít: te szemétláda, nem tudtál ma otthon ülni a seggeden, mi? Karóba húzatnálak, és mind kilőnélek a világűrbe, hogy ott jártassátok a szátokat, milyen nyomorult éleetek van. Aztán nyílik a rabszállító ajtaja, és valami lepottyan. Plotty. Mint egy darab hús. Valami meleg fröccsen a térdemre. És a ruhámra... A fehér ruhámra, amit Mása esküvőjére vettem... Most fekete foltok éktelenkednek rajta. Aztán felrobban egy gránát, és látom, hogy a foltok nem feketék... pirosak. És az a húsdarab egy ember. Valami fura dolog van a karján. Azt hittem, valami rongy. De nem, ez egy folyóirat. Rolling Stones. Cafatokban lóg, véres, mintha egy kutya tépte volna szét. Rám néz az egyik szemével, a másik szeme nem látszik, és azt mondja: Sajnálom, hogy téged nem szabadítottunk ki.

HALOTT: Nagyon sajnálom, hogy nem tudtunk kiszabadítani.

RAGADOZÓ: Ki ugatott? Fogd be mocskos szádat, faszfejl!

OPTIMISTA: Rátapostál a karjára! Megsérült!

RAGADOZÓ: Persze, hogy fáj. Kibasztottul fáj. Különbön miért ordítana? Azt hitte, milyen nagyokos. Betekeri a karját, hogy ne találjuk el a gyenge pontját? Közben meg kiállnak az ujjacskáik?

OPTIMISTA: Vérzik.

RAGADOZÓ: A szeme vérzik. Szorítsd össze a fogad, hallod, a botomat vagy a faszomat tegyem beléd? Melyiket választod! Ki fog vérezni!

KONFORMISTA: Mégis mi hiányzik neked ebben az életben? Európa tele van mezítlásos koldusokkal. A gazdaságuk rég összeomlott. Merkelt már csak Putyin tartja életben. De mi függetlenek vagyunk. És függetlenségünket egyedül az Elnök védi. Az Elnök még a koronavírust is elkergette. Mindenki beteg, de a fehéroroszok nem betegek. Május–júniusban három–négy tanárunk meghalt, egyik sem koronavírussal. Szívizom-elégtelenségben haltak meg. Az is igaz, hogy zárt koporsóban temették el őket.

OPTIMISTA: De hát ő fehérorosz. Te is fehérorosz vagy. Akkor miért?

RAGADOZÓ: Mondom ennek a picsának: ki fehérorosz? Renatyik, te fehérorosz vagy? Ja, én is! Most megmutatom neked, kurva, hogy az idősebbiket nem szakítjuk félbe. És akkor nagyon furcsa lett az egész! Elkaptam a fehér ruhás magassarkús kis tyúk frizuráját, hogy az arcába köpjek, és megfojtsam egy kicsit... (szünet) És... ő volt, basszus. Beszarás, bazmeg – ő az! Mása húga. Ügyes kis csaj, mindig mosolyog, mindig vidám, örök optimista. Gyere, játsszunk kitalálósdi! Hallottad már a Spleen új számát? Képzeld, Grodnóban megnyílt egy kis kávézó, pont olyan, mint Lvovban... Koszorúslány az elmaradt esküvőmön. Ő az! Beszakadt ajkakkal, könnyesen, taknyosan. Mi a faszt keres ebben a húsdarálóban?

OPTIMISTA: Ez félelmetes, félek...

¹³ Szaparmurat Nyijazov – Türkménisztán elnöke 1991-től 2006-ban bekövetkezett haláláig.

RAGADOZÓ: És a tekintete. Tele félelemmel.

OPTIMISTA: Soha. Soha életemben nem féltém ennyire. A szeme mint két gyűlölettől szikrázó széndarab. Nincs benne semmi emberi. Bámul... Mit bámul rajtam?

HALOTT: Nagyon sajnálom, hogy nem tudtunk kiszabadítani.

KONFORMISTA: Hál istennek sugározzák a Szlavjanszkij Bazárt. Végre fellélegezhetünk. A kedvenc énekeseim! Sztasz Mihhajlov, Galkin, Alegrova, Povalij...¹⁴ Minden rendbe jön ezek szerint.

RAGADOZÓ: Köszí, Trump, a koronavírust! Köszí a maszkot. Én maszkot hordok! Bámul rám, de nem ismer meg, pedig legalább tízszer voltunk egy társaságban. Mint egy liba! Kedves, vékony nyakú, nem úgy, mint a nővére... Olyan törekeny. Kicsisibe. Ha megszorítanám, elroppantanám. Megdugjam? Az az igazság, hogy valami hozzá hasonlóra gondoltam így, az esküvő előtt. Karcsú, kedves, formás lábak, fehér bőr. Nagyon gyengéd... Bevallom, mikor elmentünk egyszer az akvaparkba, és játékosan rávetette magát a nővére... felállt. Mása azt hitte, miatta van. Végül is miért ne... Merevedésem van. Ezek szerint meggyógyultam. Mi nyertünk!

KONFORMISTA: A tévé bemondja az eredményeket... lássuk! A tévé a mi bizottságunk eredményeit közvetíti. Centire pontosan. 81%! Nem hagytuk cserben! Büszke lehet ránk! Igazgató maradok a nyugdíjazásig! És kaptam kéthavi jutalékot is. Különben lengyel gyarmat lettünk volna! Na, az Elnök beszédet mond! Könnybe lábad a szemem a látványtól... Megnyugodtam.

BÁCSI: Barátaim, nem azért hívtalak titeket, hogy megvédjete, bár azért is. Elsősorban, tudom, hogy felgyűlte az otthoni munkálatok. Itt az aratás ideje. Mindjárt kezdődik az iskola. De mindenekelőtt a 90-es évek jutnak eszembe: az emberek hosszú sorokban kígyóztak, fémcajkával és teásbögrékkel a kezükben álltak itt a munkások, és élelemért koldultak, hogy a gyerekeknek legyen mit enni.

ÚJONC: Hálás köszönet a gyári munkásoknak, az egyetemistáknak, az irodai alkalmazottaknak, akik sztrájkba léptek! Szerre az országban sztrájkbizottságok jönnek létre...

BÁCSI: Megesküdtem akkor, hogy segítek nektek, és nem hagyom a fehérorosz népet tereken gyülekezni.

RAGADOZÓ: Hova vigyük őket? Hova szállítjuk ezt a sok embert? Értem. Figyeljetek ide, fiúk, új rendelkezések. Senkit nem viszünk sehova! Csak szét kell verni a pofájukat, hogy pucoljanak haza, mindenkit, aki él és mozog! A KGB és a belügy elintézi a vezetőket.

BÁCSI: Mi tönkretettük, amit Istentől kaptunk: hatalmas birodalmunkat, pedig nélküle a világ problémáit nem lehetett volna megoldani. Nekünk csak egy véres csonk maradt a birodalomból. Mit akartak akkor az emberek, és ti most mit akartok?

KAMASZ: Internetet! Kérem az internetemet! Apa, mikor lesz megint net?! Melegem van ebben a golyóállóban! Viszket a fejem a sisaktól... Oh, a Telegram működik. Apa, te tisztában vagy azzal, mi történik? Ez olyan, mint egy forradalom. A Nexta¹⁵ azt írja, Minszk fellázadt...

ÚJONC: A Központi Szavazási Bizottság elnökéhez mentem panaszt benyújtani. Senkit nem engedtek be az épületbe. Csak engem. A nőnek óriási irodája volt. Az ablak mellett bőrkanapé. Ketten voltak bent... sokszor láttam már őket a tévében. KGB-főnökök vagy a belbiztonsági

¹⁴ Az első három orosz sztár, Povalij ismert ukrán énekes.

¹⁵ Nexta – internetes hírportál, amelyet nem érintett a fehérorosz internetlezárás, és ezért folyamatosan tudósított a tüntetésekről.

erők. Vagy az állambiztonsági tanács. Ketten voltak. Üljön le, Sztvetlana Georgjevna. Teával kínáltak. Aztán a következő párbeszéd zajlott. Egyesek szerint ön nyerte az első fordulót. Aggódunk, hogy az ön élete veszélyben foroghat... és önnek van két gyermeke, egy négyéves kislány és egy tízéves fiú. Micsoda véletlen, hogy pont most slisszoltak át a határon, nem is értem, hogy került el a figyelmünket. Ez azt jelenti, hogy ön nem adja írásba, hogy elvesztette a választásokat. És mi nem küldhetjük őket árvaházba. Csak ők beszéltek, én hallgattam. A halántékom hangosan lüktetett. Düdübb-düdübb... Ez esetben nincs sok választási lehetőségünk. Mondta az egyik. A másik pedig fölém hajolt, és mosolyogva azt mondta. Tehát, Sztvetlana Georgjevna. Adunk magának egy papírt. Azon van egy nyilatkozat, amit ön most beolvas a kamerába. Aztán nyilvánosságra hozza a videót. Mi pedig Litvániába deportáljuk. Ha visszautasítja, egyoldali orchiectomiát hajtunk végre Szergej Tyihanovszkijon, a férjén, aki nálunk van őrizetben. Tudja, hogy az micsoda? Nem? Elmagyarázom. A jobb oldali herezacskó sebészeti eltávolításáról van szó. Egy alkoholos üvegben félretesszük majd önnek emlékkbe. Azt hittem, nappal van, de hirtelen sötét lett. Valamit bementam a kamerába. Nem emlékszem, mit. Hogy vesztettem. Hogy mindenki menjen haza. Hogy elismerem a vereséget... A sötétbe beszéltem. Fényt akkor láttam, amikor valaki halkán jó reggelt köszönt litvánul: „Labą dieną!”

KONFORMISTA: Telefonhívásra ébredtem. Pedig olyan szépet álmodtam. Mintha a *Tavasza kisvárosban*¹⁶ lett volna. A Szovjetunióban voltam. Egy fagylat 28 kopejkába került, a kolbász 1 rubel 30. Brezsnyev is ott volt. A húgom hívott Boriszovból. Azt mondta, eltűnt a fia, Nyikita. A kohóban dolgozik. Jó gyerek, sportos alkat. Kicsit vadóc. Azt mondta, két napja ment el otthonról, és azóta nem hallott felőle. Felhívott már minden kórházat, rendőrőrsöt, sehol nem találják. Csak sírt és sírt. Sztvetlana fia is eltűnt. És Vera Nyikolajeváé is, Vera a 39-es iskolában tanít. Mondtam neki, hogy ilyenkor nem kell az utcára menni. A lányom, Alina, itthon ül és olvas. Nem keveredik bajba. Alina! Ali-i-i-ina?! Hol vagy kicsi szívem? Hol vagy? Alina...

HALOTT: Gyertek, döntsük le börtönünk falait!

Ha szabadság kell, vedd el! Ne túrd borzalmait!

A börtön égni fog, és rútol összeomlik,
a régi őr örökre sírba hullik.¹⁷

OPTIMISTA: Egész éjszaka görnyedten ültünk a tornateremben térden, arccal a padlón. Kezünk szorító szalaggal hátrakötve. A srácokat kötélén lógatták, és óránként verték őket. Soha nem hallottam még ilyen üvöltést. Magas frekvenciájú vonyítások, majdnem ultrahang. A lányokat erőszakkal ijesztgették. Vécére nem lehetett menni. Sokan bepisiltek, és a földön egyre nagyobbak lettek a húgy- és vértócsák... Irtózatossz bűz volt. De volt a falon egy gyerekrájk, sár-ga napocska. És valaki odaírta, Vászja szereti Olját, és egy szívecske. Vászja szereti Olját... Még ebben a rettenetben is van szerelem.

RAGADOZÓ: Kemény volt a fickó... Két gumigolyót kapott. A belei kilógnak. Ő meg énekel, mintha ünnepségen lenne. Mintha az ő esküvője lenne, nem az enyémm!

HALOTT: Gyertek, döntsük le börtönünk falait!

Ha szabadság kell, vedd el! Ne túrd borzalmait!

¹⁶ *Tavasza kisvárosban* (*Tavasza a Zarecsnaja utcán*) – szovjet film, 1956, rendező: Marlen Khutsiev és Felix Mironer.

¹⁷ Részlet Lluís Llach katalán dalszerző *L'Estaca* (*A karó*) című 1968-as dalából. A dal népszerű lett szerte a világban a szabadságért harcolók körében. Fehérorosz fordítása is közismert, a dal magyar fordítását lásd a darab legvégén.

A börtön égni fog, és rútol összeomlik,
a régi őr örökre sírba hullik.

KAMASZ: Spicli Larisza beárult, mert rajtakapott, hogy a telefonon a Telegramot nézem. Besúgó. Mindenki kiabál meg ordítzik velem. Miért nézed azt a hülyeséget? Az a Nexta nyugati propaganda! Itt senki nem ütlegel és kínoz embereket. Hogy is büntethetnék meg a saját rendfenntartóinkat? Ha egyet is felelősségre vonunk, összeomlik a rendszer. A rendszer kőkemény. És megint a régi lemez: hálátlanok! Befogadtalak, amikor egy szál bocskorban koldultatok, ételt adtam nektek, bla-bla-bla, kitártam nektek a világot, és most mindegyiknek iPhone-ja van... Mintha ő találta volna fel az iPhone-t! Steve Jobs találta fel Amerikában. És Fehéroroszországban annyit ér, egy tégl a jobb kezében. Mert az internetet folyton lekapcsolják, és semmit nem lehet megnézni. *(szünet)* Azt hittem megüt... Láttam rajta, hogy szájon akart vágni. Elsírtam magam...

RAGADOZÓ: Eltörtük az ujjait. A háta meg a fenéke véres a sok ütéstől. Puhára vertük a talpát. És bevetem neki a botommal az állkapcsába – megígértem neki. Mi ilyenek vagyunk... Ha azt mondom, megteszem, akkor megteszem. Hogy senki ne szökdécseljen. Amúgy is szüksége van egy kis tapasztalatszerzésre a börtön előtt. Mi csak segítünk neki. Megneveljük a faszfejeket. De nem nagyon akarnak tanulni... Bassza meg, megint hív Mása! Tízszer hívott már. Igen, Másenyka, szívem! Munkában vagyok. Mondom, dolgozom! Nem tudok most beszélni!

HALOTT: Gyertek, döntsük le börtönünk falait!
Ha szabadság kell, vedd el! Ne túrd borzalmait!
A börtön égni fog, és rútol összeomlik,
a régi őr örökre sírba hullik.

OPTIMISTA: Köszönöm.

HALOTT: Én köszönöm. Csinos vagy. Szép ez a ruha. Olyan... Kibaszottul vagány csaj vagy, komolyan.

(A lány szívet formál a kezével.)

RAGADOZÓ: Pofa be! Ne turbékoljatok itt! A fenébe, nem neked mondtam, szívem. Nem, szívikém. Máska... Az egyik barom túl hangosan hallgatja a tévét. Rendszerben van, szívem, ne aggódj, megtaláljuk. Lehet, hogy a húgod elment egy barátjához. Vagy elvesztette a telefonját. Tudod, milyen szétszórta...

OPTIMISTA: Valami nem volt rendszerben azzal a stormtrooperrel, aki a nyakamat szorongatta. Pár-szor odajött hozzám, ilyenkor teljesen lebénultam. Azt hittem, hogy meg fog ütni, vagy rosszabbat tesz. Üzentem az Univerzumnak – kedves Univerzum, ments meg engem! Odajött, és csak nézett, mintha mondani akarna valamit... Aztán megfordult, és a fiúkat kezdte ütlegelni.

KONFORMISTA: Nem veszi fel. A fenébe! Az apjára üt, a saját útját járja. Az is mindent a saját feje után csinált. Hol a fenében van a váliumom?! Nem kell külön utakon járni. Egy-kettő-három-négy... Jobb, ha azt teszed, amit mondanak. Összeszorítod a fogad, azt teszed, amit mondanak, ez van! Jól van, hadd járja a saját útját egy ideig! Egy tanárnő ezt megérti!

KAMASZ: Nem akarta, hogy megszülessék! Amikor megtudta, hogy anya terhes, majdnem hálálra verte. Mindene csupa folt volt. Ő meg azt követelte, hogy anyám vetéljen el... Ordibált, hogy te a picsáddal akarod a fehérorosz trónt kicsikarni magadnak? Ezt az egyik nővér

mesélte el, aki az állami kórházban dolgozik anyámmal. De anya megtartott engem. Most pedig velem kell élnem. Az örököse vagyok, a sarj. És anyám nincs itt. Anya, szabadíts ki innen.

RAGADOZÓ: Akkor most dugjam meg, vagy ne? Elég fura, hogy Mása is a képben van. Mit mondok neki? Hogy elvittük a húgodat itt a virsli, hol a virslizni? Ez a merevedés, basszus! Muszáj témát váltásak.

OPTIMISTA: Nyikitát jobban verte, mint a többit... A fickót a rabszállítóból, akinek lyuk van a hasában. Megsúgta nekem a nevét. Nyikita... kohós... BATE... Vagány srác. Nem sokat fogott fel az egészből. Nem nagyon tudta, mi történik vele. Azt hiszem, sokkot kapott a fájdalomtól. Kiabáltunk többen is, hogy hívjanak mentőt. De a rendőrök csak röhögtek rajtunk. Ő meg énekelt... Mást már úgysem tudott tenni... Újra és újra, ugyanazt a dalt... Újra és újra. Közben hallottuk, amint újabb és újabb rabszállítók érkeznek.

HALOTT: Gyertek, döntsük le börtönünk falait!

Ha szabadság kell, vedd el! Ne tórd borzalmait!

A börtön égni fog, és rútol összeomlik,

a régi őr örökre sírba hullik.

RAGADOZÓ: Anyám mindig azt mondja, hogy a család, az szent. Inkább dugja meg más! Hülye picse! Tudja, hogy hol dolgozom! A nővére megmondta neki: Romka a hazát védi! Minek provokálsz, te kurva? Itt mindent tudnak rólam... Mindegy, este úgyis megsétáltatom a füttykóst. Nézzétek, mennyi új tyúkot hoztak. Mit kiabáltak? Kicsoda a te anyukád? Ja, a szavazóbizottság elnöke? Fantasztikus! Jól összebaszta a dolgokat! Elbaszta az esküvőmet! A nászjézsakámat! Ezért te fogsz megfizetni! Hogy hívják a kislányt? Alina? Renatyik, gyere vigyük be Alinát kihallgatásra! Egy igazán szenvedélyes kihallgatásra!

BÁCSI: Hallom, az utcákon a rendvédelmisek nagyon szigorúak, sokszor túlbuzgók. De hát ti kezdtétek az erőszakoskodást, nem? Én kezdtem volna? A hatóságok? Meg kell fékezni őket! Ezek fasiszta bűnözők! Lázadók! Paprikajancsik, akiket kötélen rángatnak!

KAMASZ: Anya azt mondja, hogy egyszerűen beteg. Beteg a feje. Hogy sajnálnunk kellene őt... De ő miért nem sajnál senkit? Tudott arról a több ezer nénikéről, akik koronavírusban haltak meg. És most is tud mindenről. Vaszja, a barátom, azt mondja, ez az apám félelmei miatt van. Retteg. Már régóta retteg. Nagyon fél a haláltól. Az utóbbi időben csak a halálról beszél. Hogy lábbal előre fogják kivinni, meg hogy egyenesen a sírgödörbe kerül. Fél, hogy megölik.

OPTIMISTA: Soha többet nem láttam őket. Sem Nyikitát, sem azt a hátborzongató stormtroopert...

ÚJONC: Mi van, ha soha többé nem látom? Mi van, ha végre is hajtják rajta, amivel fenyegettek? Mi van, ha a KGB megkínózza? Mi értelme ennek az egésznek, ha Szerjozsa meghal?

OPTIMISTA: Azt hiszem, felismertem. Nem. Nem lehet. Ez lehetetlen... egyszerűen felfoghatatlan. Ő Mása gyerekének a jövendőbeli apja. Mása bele van zúgva. Nem... persze, hogy nem. Ez nem lehet!

BÁCSI: Fasiszta bűnözők! Lázadók! Paprikajancsik, akiket kötélen rángatnak! És főként az, aki rángatja őket!

OPTIMISTA: Az Okrestino¹⁸ börtönbe vitték minket, és amikor kinyitották a cella ajtaját... Nem hittem, hogy ilyesmi tényleg létezik. A négyszemélyes cellában volt már huszonhárom lány – és még tizenhármunkat tuszkoltak be oda. Harminchat ember hat négyzetméteren. Levegő

¹⁸ Okrestino – minszki börtön, ahol a tüntetők ellen elkövetett legtöbb erőszakos cselekményt végrehajtották, és hajtják mind a mai napig.

nem volt. Víz nem volt. Ételt nem adtak. Csak állni lehetett. Két alkoholistát is betettek kö-zénk, elképesztően bődösek voltak. Egyszer csak nyílik az ajtó, és az őr ránk zúdít egy veder szennyvizet, aztán ránk csukja az ajtót... Két lány pánikrohamot kapott és hányt. Én mellettük álltam... Az ajtónyíláson bepréselték az ennivalót – egy darab kenyér. Tudod, a legcsodálatosabb az volt, hogy abból az egy kenyérből jutott mindenkinek... Egy darabka még meg is maradt. Odaadtuk az alkoholistáknak. A lázadásunkkal megzavartuk a nyugodt kis életüket.

KONFORMISTA: Mi az, hogy nem tudod? Akkor ki tudja?! Ki a szolgálatos, te vagy én? Hívd ide a felettesedet! Hogy érted, hogy foglalt? Te tudod, hogy kívül beszélsz? Igen, harminchét évig tanítottam ilyen bunkókat, mint te! Elintéztem nektek a szavazást! Nyolcvan százalékot csaltam a bajszosnak! Nem féltem soha senkitől, bármit kérte, én hamisítottam. És most nem találsz a lányomat? Szerinted minek csináltam én végig ezt az egészet? Hogy csúnyán beszéljetelek velem? Bepanaszollak az Elnöknek! Halló! Halló! *(szünet)* A lányom! Az én édes kislányom! Bocsáss meg anyádnak... Bocsáss meg...

ÚJONC: Fehéroroszok, elképesztőek vagytok!

BÁCSI: Ha kicsináltok engem, az első államelnököt, tudjátok meg, ez lesz a vég kezdete!

ÚJONC: Nem marad egy csepp pezsgő Fehéroroszországban, miután megünnepeltük a távo-zását!

BÁCSI: A NATO katonákat akar küldeni. Hogy a mi utcáinkon NAT- tankok masírozzanak végig!

RAGADOZÓ: Azt mondd, küldenek Moszkvából még két zászlóaljot? Mi lenne, ha összefog-nánk és lerohannánk Ukrajnát is? Wagner zenéjére!

BÁCSI: Ezek háncsbocskort¹⁹ fognak ránk kötni, és korbáccsal vernek majd minket!

HALOTT: *Hozzátok a bikákat – eljött a bosszú ideje!*²⁰

BÁCSI: Hétfőtől kezdve minden sztrájkoló gyárra tegyetek lakatot! Ne aggódjatok, hozunk mun-kásokat Ukrajnából és Kirgisztánból. És az a színház,²¹ rúgjatok ki mindenkit a társulatból! A falvaknak nincs szüksége színházra – a városoknak sem!

KAMASZ: Apa, most egész közel jöttek!

BÁCSI: Fogd a géppuskádat, és irány a helikopter! Majd visszajövünk, ha elmentek!

KAMASZ: Sokan vannak... Nagyon sokat. És azt kiabálják – Szabadság! Szabadság, szabad-ság... Apa, még mindig nem mondtad meg, mit jelent a szabadság.

RAGADOZÓ: És mennyit fizetnek nektek Oroszországban, Renatyik? Eddig azt gondoltam, hogy itt fogok letelepedni. Itt nyugalom van. Stabilitás. Nincs az a gayropa-melegrópa-szar. Van kaszinó. A csajok szolgálatkészek. De az az érzésem, ezek nem fognak leállni... a farkamban érzem. Egy hónapja baszakodunk ezekkel az emberekkel – és nem hagyják abba. A végén még elkezdik lerángatni a maszkjainkat.

OPTIMISTA: Nem kell levedd a maszkodat. Anélkül is tudom, hogy ki vagy.

KAMASZ: Apa, összepakoltam a cuccaimat. Itt van a géppuskám is. Kiket lövünk?

BÁCSI: Patkányokat... Prostitúáltak, drogosok! Juhok! Ágyúötletlékek! Térden csúszva fogtok könyörögni, hogy jöjjenek vissza! Hogy voltak képesek lecserélni engem egy... arra a buta

¹⁹ A forradalom előtti Oroszországban ilyen bocskorban jártak a parasztok.

²⁰ A már idézett Szergej Mikhalok-dal zárósorai.

²¹ Utalás a fehérorosz Janka Kupala Nemzeti Színházra, ahonnan hatvan alkalmazott távozott, beleértve a menesztett főigazgatót, mert szolidaritásukat fejezték ki a tüntetőkkel.

lotyóra? Egy háziasszonyra! Egy nőre! Érzélgős tyúk! Ha így állnak a dolgok, én inkább meghalok, de nem adom fel! És ha nekem menni kell, magammal viszek, akit csak tudok! Nem kell nektek Lukasenko? Majd jó lesz Putyin.

OPTIMISTA: Az esküvőnek lóttak!

ÚJONC: Mire képes az ember, ha szeret? *(szünet)* És ha gyűlöl?

KAMASZ: Kölyök, ez roppant egyszerű. Rácélnol valakire, egy árulóra, bármelyik árulóra, jól megnézed, és meghúzod a ravaszt! Paff! És az áruló már nincs. Fiam, ez nagyon egyszerű. Én is megtanultam, te is meg tudod tenni.

KONFORMISTA: Nem kell a nyugdíjatok! Nem kell a munkahelyetek! Vegyétek vissza a kitüntetéseiteket. A stabilitásotokat! És a virágos kertjeiteket! Vegyetek vissza mindent! Csak a lányomat adjátok vissza – Alina! Gyenge a szíve. Asztmás! Adjátok vissza... és az unokaöcsémet is, Nyikitát. A húgomnak magas a vérnyomása. Nem élem túl, ha ő... Adjátok őket vissza! Adjátok vissza a gyermekeinket!

ÚJONC: Fehéroroszok, köszönöm a döntéseket. Elképesztőek vagytok.

RAGADOZÓ: Renatyik... a csontjaimban érzem, ha Putyinnal ilyesmi történik, azt nem fogjuk elbaszni!

HALOTT: Amikor mindened fáj, olyan, mintha már semmi sem fájna. Azt éreztem, nem egy sebből vérzek, hanem kifolyik belőlem a vér. A bőrömön át, mintha izzadnék. Mert ilyen csata száz évben egyszer történik... úgy értem a Jó és a Rossz közötti harc. Vagyis, amikor minden teljesen világos. Rögtön megértettem, hogy az életem itt véget ér... És rögtön felfogtam, hogy a gyilkosságom nyomait el fogják tüntetni. Elégetnek egy krematóriumban. Felírnak az eltűntek listájára. Vagy eltemetnek az erdőben. Vagy felakasztanak, mintha öngyilkos lettem volna. Basszák meg. Nem érnek el vele semmit. A fehéroroszok kivételes nép. Lenyelnek mindent. Évtizedekig. Sokszor egy életen át. De egyszer csak elszakad a cérna, a türelmük lejár. A fehéroroszokat vérig sértették. És ezt a sértést nem lehet legyőzni. A BATE is győzhetetlen!

OPTIMISTA: A rabszállítóban, a tornateremben és a börtönben töltött éjszakák után a ruhám már egyáltalán nem hasonlított a kéthavi ösztöndíjamból vett ruhára. Koszos lett, szakadt, fehér-piros-fehér rongydarab. A vérfoltok besötétedtek, barna hányásfoltok éktelenkedtek rajta. Ennek ellenére ez a világ legszebb ruhája! Semmiért nem adnám! Itt állunk ebben a túlszűfolt cellában, és fantasztikus emberek vesznek körül: udvariasak, okosak. Van közöttünk mikrobiológus, tanár, zenész, színész, diák. Van itt egy nő, aki bemászott a rabszállítóba a fia meg a férje után. Papok, újságírók, egyetemi hallgatók, bányászok, munkások, ügyvédek és orvosok... az elmúlt napokban az utcáról hurcolták ide őket. A földkerekség legjobb emberei. Fehéroroszok. Ebben a cellában egy új és igaz Fehéroroszország van. Érezni a szeretetet. És a szeretet legyőzhetetlen. Univerzum, ugye ez az igazság?

ÚJONC: Üdvözöllek. Az én nevem Svetlana, háziasszony vagyok, két gyerek édesanyja. Én vagyok Fehéroroszország választott elnöke. Te mit teszel meg a szeretetért?

(A darab a fehérorosz tüntető énekével végződik, meghallgatható itt: <https://youtu.be/FQz-3NazwkUc>)

A fiatalok fellelkesítették,
és aztán már nagyon sokan követték,
az egész város velük ment s dalolt,
hogy együtt legyünk, annak ideje volt.

Emlékére sok gyertya lobogott,
a sűrű füst az égen túlra szólt:
„börtönök nyíljanak, döntsük meg a rendszert!”
ezt skandálta folyton akkor minden ember.

Gyertek, döntsük le börtönünk falait!
Ha szabadság kell, vedd el! Ne túrd borzalmait!
A börtön égni fog, és rútol összeomlik,
a régi ór örökre sírba hullik.

Mindenki tudta betéve a verset,
ritmusától már minden utca reszket,
forrt a vérük, és nőtt az indulat,
szívdobbanásuk mellükbe fúrt lyukat.

Ezer tenyér dübögött ugyanerre
a börtönöket rejtő durva csendbe,
az utcákon változás dala szólt,
még ma is ott zeng, ma is hallszik ott.

Gyertek, döntsük le börtönünk falait!
Ha szabadság kell, vedd el! Ne túrd borzalmait!
A börtön égni fog, és rútol összeomlik,
a régi ór örökre sírba hullik.

Mindenki tudta: itt a pillanat,
hogy meginduljunk, itt az indulat,
ha nem vagy velünk, most élénk ne állj,
mert elsodor a láz árvize már!